

הגדרת תפקיד הטיטור במחלקות המלמדות סטודנטים לרפואה

מסמך זה נועד להגדיר את תפקיד הטיטור במחלקות הקליניות המלמדות סטודנטים לרפואה, את אופן מינויו, תחומי אחריותו, ההכשרה הנדרשת לביצוע התפקיד, וכן את אופן הערכותו וההכרה בתרומתו להוראה הקלינית בבית החולים.

הטיטור מהווה גורם מרכזי ומשמעותי בקידום הוראה קלינית איכותית, סדורה ורציפה. הוא משמש כתובת מקצועית, זמינה ונגישה עבור הסטודנטים לאורך כל תקופת הסבב הקליני, ומסייע בהבטחת חוויית למידה מיטבית המשלבת ידע מקצועי, מיומנויות קליניות וערכים מקצועיים.

1. הגדרת התפקיד

הטיטור הוא רופא מצוות המחלקה, בדרך כלל מתמחה אחרי שלב א', מומחה, אשר מרכז את פעילות ההוראה הקלינית לסטודנטים במחלקה ומשמש גורם מקשר בין הסטודנטים, צוות המחלקה, רשות ההוראה והפקולטה לרפואה.

הטיטור פועל מטעם מנהל המחלקה (או בא כוחו) ובתיאום עם רשות ההוראה בבית החולים והפקולטה לרפואה. תפקידו אינו מחליף את אחריותו הכוללת של מנהל המחלקה לקיום ההוראה במחלקה, אלא מהווה כלי מרכזי ליישום ההוראה בפועל, להבטחת רציפותה ולשיפור איכותה.

על מנת לאפשר לטיטור למלא את תפקידו באופן מיטבי, יש להקצות לו זמן ייעודי להוראה ולהפחית, במידת האפשר ובהתאם לצורכי המחלקה, מהמטלות הקליניות השוטפות המוטלות עליו במהלך תקופות שבהן מתקיימים סבבי סטודנטים פעילים. זאת כדי לאפשר זמינות מספקת לליווי הסטודנטים, להדרכתם, למתן משוב ולהתמודדות עם צרכים לימודיים וארגוניים העולים במהלך הסבב.

2. התאמה לתפקיד

הטיטור יהיה רופא בעל ידע מקצועי מתאים בתחום עיסוקה של המחלקה, בעל יכולת הוראה והדרכה, כישורי תקשורת בין-אישיים טובים, אחריות אישית, זמינות ומחויבות להכשרת דור העתיד של הרופאים.

נדרש כי הטיטור יפגין גישה חיובית כלפי הוראה ולמידה, יגלה סבלנות ויכולת ללוות סטודנטים בשלבי הכשרתם השונים, ויהיה בעל יכולת לזהות צרכים לימודיים ולקדם את התפתחותם המקצועית.

הטיטור ישמש דוגמה אישית להתנהלות מקצועית, אתית ומכבדת מול מטופלים, בני משפחותיהם וחברי הצוות הרב-מקצועי. כמו כן, עליו לפעול באופן אקטיבי לקידום סביבת למידה בטוחה, מכבדת ומאפשרת, המעודדת השתתפות, שאלת שאלות, חשיבה ביקורתית והתפתחות מקצועית.

3. מינוי והכשרה

מינוי הטיטור ייעשה על ידי מנהל המחלקה, בתיאום עם רשות ההוראה והפקולטה לרפואה. במחלקות שבהן מתקיימת פעילות הוראה בהיקף רחב, או שבהן מספר הסטודנטים גבוה, ניתן למנות יותר מטיטור אחד בהתאם לצורכי המחלקה.

טיטור חדש ישתתף בהכשרה ייעודית שתתקיים מטעם רשות ההוראה ו/או הפקולטה לרפואה. מטרת ההכשרה היא להקנות כלים ומיומנויות הדרושים להוראה קלינית איכותית ולביצוע מיטבי של התפקיד.

תוכנית ההכשרה תכלול, בין היתר:

- עקרונות יסוד בהוראה קלינית.
- הוראה ליד מיטת החולה.
- תכנון וניהול תהליכי למידה קליניים.
- מתן משוב אפקטיבי לסטודנטים.
- הערכת סטודנטים וכלי הערכה מקובלים.
- זיהוי והתמודדות עם סטודנט מתקשה.
- בטיחות המטופל בהקשר ההוראתי.
- מניעת זיהומים ובקרת זיהומים.
- שמירה על פרטיות המטופל וסודיות רפואית.
- היבטים אתיים בהוראה קלינית.
- שימוש במערכות למידה, מערכות תיעוד וכלים דיגיטליים רלוונטיים, בהתאם לצורך.

4. תחומי אחריות

הטיטור אחראי, בשיתוף מנהל המחלקה והצוות המלמד במחלקה, לתכנון, תיאום וביצוע ההוראה הקלינית במחלקה.

במסגרת תפקידו יהיה אחראי על:

- 1. היערכות לקראת הסבב**
ביצוע היערכות טרם תחילת הסבב בהתאם לסילבוס של כל פקולטה לרפואה, הכנת תוכנית הוראה מסודרת ולוח זמנים לסבב בהתאם לדרישות הפקולטה לרפואה, רשות ההוראה והמחלקה, וכן היכרות עם סילבוס בחינות הגמר.
- 2. קליטת הסטודנטים**
קבלת הסטודנטים בתחילת הסבב, הצגת המחלקה, הצוות, מטרות הלמידה, אופן ההתנהלות במחלקה, נהלי העבודה והציפיות מהסטודנטים במהלך הסבב.
- 3. תיאום הפעילות הלימודית**
תכנון ותיאום כלל הפעילויות הלימודיות והקליניות, לרבות הרצאות, סמינרים, דיוני מקרים, ביקורים מודרכים, פעילות במרפאות, תרגולים, פעילויות הערכה ומתן משוב. בנוסף, אחריות לקידום אוריינות רפואית באמצעות הנחיית הסטודנטים באיתור מידע רפואי, קריאה ביקורתית של ספרות ומאמרים רפואיים, ופיתוח מיומנויות מקצועיות ורכות, ובהן אתיקה רפואית, חמלה, תקשורת בין-אישית ושיתוף פעולה בין-מקצועי עם כלל צוותי הטיפול.
- 4. מעקב אחר נוכחות והשתתפות**
מעקב אחר נוכחות הסטודנטים, מעורבותם בפעילות המחלקתית ורמת השתתפותם בתהליכי הלמידה.
- 5. שילוב הסטודנטים בפעילות המחלקה**
הבטחת השתלבותם של הסטודנטים בפעילות הקלינית השוטפת באופן בטוח, מכבד, מקצועי ומלמד, תוך שמירה על בטיחות המטופלים ועל זכויותיהם.
- 6. ליווי ומתן משוב**
מתן משוב שוטף לסטודנטים לאורך הסבב, זיהוי מוקדם של פערים לימודיים, קשיים מקצועיים או אתגרים תפקודיים, וסיוע בגיבוש תוכנית לשיפור ולהתקדמות.

7. דיווח על קשיים חריגים

עדכון מנהל המחלקה ורשות ההוראה במקרים של קושי משמעותי, בעיה חריגה, אירוע מקצועי המחייב התייחסות או צורך במענה מערכתי.

8. הערכת הסטודנטים

קיום שיחות משוב מסכמות עם הסטודנטים אחת לשבוע, במטרה להציף נקודות לשימור ולשיפור, לצד השתתפות בתהליכי הערכת הסטודנטים בסיום הסבב, בהתאם למדיניות ולנהלים שנקבעו על ידי הפקולטה לרפואה.

9. הפקת לקחים ושיפור מתמיד

איסוף משוב מהסטודנטים בסיום הסבב, ניתוחו והפקת לקחים לצורך שיפור מתמיד של תהליכי ההוראה והלמידה במחלקה.

10. תיעוד פעילות ההוראה

תיעוד פעילויות ההוראה, שמירה על רישומים כנדרש והטמעת הנחיות רשות ההוראה והפקולטה לרפואה במחלקה

5. אחריות מנהל המחלקה

מנהל המחלקה נושא באחריות הכוללת לקיום ההוראה הקלינית במחלקה ולאיכותה.

במסגרת אחריות זו עליו:

- למנות טיטור מתאים ובעל הכישורים הנדרשים לביצוע התפקיד.
- להעניק לטיטור גיבוי מקצועי וארגוני מלא.
- להבטיח כי לטיטור יוקצה זמן ייעודי לביצוע משימות ההוראה והליווי של הסטודנטים.
- להפחית, ככל הניתן ובהתאם לצורכי המחלקה, מהמטלות הקליניות השוטפות של הטיטור בתקופות שבהן מתקיימים סבבי סטודנטים פעילים.
- להיות מעורב בגיבוש תוכנית ההוראה המחלקתית וביישומה.
- להשתתף בהערכת הסטודנטים ובטיפול במקרים מורכבים או חריגים.
- לקדם תרבות מחלקתית הרואה בהוראה חלק בלתי נפרד מהעשייה הקלינית, ומעודדת את כלל אנשי הצוות לקחת חלק פעיל בהכשרת הסטודנטים.

6. הערכת הטיטור והכרה בתפקיד

תפקודו של הטיטור יוערך באופן תקופתי על בסיס מספר מדדים, ובהם:

- משובי הסטודנטים.
- הערכת מנהל המחלקה.
- עמידה בתוכנית ההוראה וביעדיה.
- מידת הזמינות והנגישות לסטודנטים.
- תרומתו לשיפור איכות ההוראה במחלקה.
- מעורבותו בקידום סביבת למידה מקצועית ותומכת.

מומלץ כי הטיטור יקבל כתב מינוי רשמי לתפקיד מטעם משאבי אנוש ו/או רשות ההוראה.

כהונתו של הטיטור תתועד ברשות ההוראה ובתיקו האישי במחלקת משאבי אנוש.

הטיטור יהיה רשאי לציין את התפקיד בקורות החיים שלו, ופעילותו במסגרת התפקיד תוכל להוות חלק מתיק ההוראה האקדמי לצורכי קידום אקדמי, בהתאם לנהלים ולדרישות האוניברסיטה.

הנהלת בית החולים ורשות ההוראה יפעלו להוקרת טיטורים מצטיינים, על בסיס תרומתם להוראה, איכות עבודתם, משובי הסטודנטים והערכת מנהלי המחלקות.

סיכום:

הטיטור מהווה שותף מרכזי ונדבך חיוני בהכשרת הסטודנטים לרפואה, בעיצוב זהותם המקצועית כרופאים לעתיד ובקידום איכות ההוראה הקלינית בבית החולים.

הצלחת התפקיד תלויה בבחירת מועמד מתאים, בהכשרתו המקצועית והפדגוגית, בהקצאת זמן ייעודי לביצוע משימותיו ובהענקת גיבוי מקצועי וארגוני מצד מנהל המחלקה והנהלת בית החולים.

הנהלת בית החולים ורשות ההוראה רואות בטיטורים מרכיב מרכזי ביצירת סביבת למידה קלינית מקצועית, מכבדת, בטוחה ומצוינת, התורמת להכשרתם של רופאים איכותיים ולחיזוק מצוינות ההוראה במערכת הבריאות.